1879. VI. évfolyam. 73. szám. Debreczen, Kedd április 15.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . . 2 frt 50 kr.
Egy hora . . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban *Kutasi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csathy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivatalokná.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.
A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hetfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmü s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 30 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőséghen és kiadói irodában *Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadó* hivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába **czeglédutcza, Fried-ház 19. sz. alatt** czimezendők.

A szegedi árvizkárosultak

részére lapunk szerkesztőségénél folytatólag adakoztak:

Rottler Erzsike gyüjtése 27 frt.

Debreczen, április 15.

Fölületes emberek, kik nem szoktak gondolkozni, semmit sem tévesztenek össze oly könnyen mint a fanatizmust az elvhüséggel. A ki legmakacsabb, az a legszilárdabb elvü hazafi nekik. A ki bedugja fejét a homokba mint a struczmadár, hogy se jobbra, se balra ne lásson, az a rendithetetlen elvhüség példányképe.

Kossuth azt mondta: a politika az exigentiák tudománya. A mi szélső baloldali barátaink azonban azt hirdetik: az igazi nemzeti politika, a mozdulatlanság a merev negatio. A világ fenekestől fölfordulhat körültök, jöhet az árviz, uj eszmék harcza, uj körülmények kényszeritő hatalma, az „elvhü“ szélső baloldali hazafi bele ül pipázni a kádba mint a szegedi ember s várja, mig az árviz elmulik, mig a világ ő hozzá alkalmazkodik.

Könnyü azoknak a polgártársaknak bent ülni és pipázni, kiknek egész politikai programmja abból áll: „nem kell közös ügy“; hanem azoknak a férfiaknak, kik tevékeny részt akarnak venni hazájok sorsának előmozditásában, azoknak, kik előtt fontosabb az ország java, mint saját kényelmök, ki kell ám lépni abból a kádból. S olyankor megesik — a világ minden részében megesik, — hogy a kádban pipázni visszamaradt honfitársak azt kiáltják szemökbe: „Megtagadtátok elveiteket! Megváltoztattátok politikai hitvallástokat!“

Nincs ennél közönségesebb, de nincs is együgyübb szemrehányás.

Oly szemrehányás ez, melytől nem lett megkimélve a szabadság ügyének Európában ma leglelkesebb s legdicsőbb szónoka: Castelar Emil sem. Reactionarius nak, elvtagadónak kiáltották ki régi foederalista köztársasági barátai, midőn nem akarta Spanyolországot őrült politikájuk szerint apró, egymással hajba kapó államocskákra szétszaggatni. Castelar Emil megtagadta a szövetséges köztársaság elvét, melyet azelőtt vallott, mert belátta, hogy azt megvalósitani lehetetlen. De van-e hazájában, van-e Európában józaneszü ember, a ki azt merné mondani róla, hogy Castelar megtagadta a szabadság ügyét?

Disraeli a tory párt feje Angliában mint heves radikálpárti szónok kezdte pályáját. Gladstone a szabadelvü radikál párt vezére a conservativ politikát vallotta magáénak fiatal éveiben. Ju azért eszébe egyetlenegy okos embernek Angolországban, hogy szemrehányással illesse őket? Nos, megváltoztatták nézeteiket s mindegyik követi azt az utat, melyet jobbnak vél.

Hugó Viktor, a franczia republikánusok egyik legünnepeltebb férfia ép oly rajongó királypárti volt hajdan, mint a mily rajongó hive most a köztársaságnak: de Franczia országban azért pirulna mindenki elvtagadással vádolni a nemes költőt vagy aljas indokoknak tulajdonitni nézetei megváltoztatását.

„A dolog úgy áll, uraim, igy szólt Angolország egyik legnevezetesebb államférfia, a mai miniszterelnök, még akkor, midőn csak egyszerüen Mr. Disraeli volt a neve, — a dolog ugy áll, hogy az államférfit kora, melyben él, teremti, a körülmények szülik. Az államférfinak kiválóan gyakorlati jellemnek kell lenni s ha a hatalom vezetésére hivatik, nem szabad azt vizsgálnia, hogy e vagy ama tárgy fölött mi volt vagy mi nem volt hajdan az ő nézete; csak azt kell tekintetbe vennie, hogy mi a szükséges vagy hasznos . . . Én kinevetem azt, a ki azzal áll elő valaki ellen, hogy ez a férfi életének egy korábbi szakában más politikának hódolt, mint a mit most követ. Én csak azt keresem, hogy jelenlegi politikája igazságos-e, szükséges-e, hasznos-e?“

Igy beszél egy angol államférfi. Igy gondolkozik a józan ész. Nem elvszilárdság az, hanem korlátolt értelem vagy hiu nyakasság, ha valaki látja, hogy a körülmények megváltoztak s ő mégis változatlan akar maradni és inkább tovább megy az úton, melyen hazája ügyének nem használhat, csak ártha t, mintsem lemondjon a következetesség szomoru dicsőségéről s a tömeg tapsairól.

Oh igen, van valami, a minek soha sem szabad változni: az a hüség a hazához, a lelkesedés az emberiség nagy eszméi iránt s előmozditása mindannak, mi a nép erkölcsi és anyagi javára szolgálhat.

A ki ezeket megtagadja, az az áruló.

— **A magyar országgyülés** által ő felségeik ezüst lakadalma alkalmából választott hódolati küldöttségek tagjai e hó 19-én és 20-án utaznak Bécsbe; e küldöttségeket ő felségeik valószinüleg 21-én fogadják. A főrendiház küldöttségét Majláth elnök vezeti, az e küldöttség által átnyujtandó felirat Majláth müve.

A képviselőház küldöttsége Szlávy elnök vezérlete alatt fog tisztelkedni. A küldöttség, mint halljuk, a maga köréből Szlávy elnököt, Jókai Mórt és b. Bánhidy Bélát bizta meg az átnyujtandó felirat javaslatának elkészitésére; e javaslat, mely Jókai Mór müve, a küldöttség értekezletén felolvastatott s elfogadtatott.

A felirat terjedelmes s igen virágos irályu. Ő felsége a királynak azt kivánja, hogy legyen szerencsésebb, mint Augusztus és jobb mint Trajan; a királynét szent Erzsébethez hasonlitja, kinek kezében rózsává lett a kenyér. A felirat azon kivánságot fejezi ki, hogy érjék meg ő felségeik az arany lakodalmat és az aranykort.

A külső kiállitás eszközlésére Tisza Lajos kéretett fel. — A felirat pergamenre lesz irva s igen diszes kiállitásu tokba zárva. A felirat alatt az aláirás igy hangzik: „Magyarország képviselőháza.“

A polgári kör évi közgyülése.

— April 14. —

A polgári kör tegnapi közgyülésén, mintegy 120 tag jelent meg, s a közgyülés elejétől végig igen élénk s érdekes volt.

Elnök Vértessy István megnyitván az ülést, a kör erkölcsi és szellemi állapotáról örvendetes jelentést tesz, a kör anyagi állapotát szintén nem mondhatja aggasztónak, bár mély sajnálatát kell kifejezni, hogy a politikai pártkülömbség, sok tagtól megfosztá e tisztán kulturalis intézményt. — A kör vagyonkimutatása szerint az összes vagyon értéke 5788 frt 66 kr. — A jövő évi költségelőirányzatot bemutatván, abból kitünik, hogy a jövő évi remélhető bevétel 3580 frt 06 kr, kiadás 3239 frt, tehát remélhető felesleg 341 frt 06 kr. Bemutatja továbbá a pénztárnok 1877. évi felülvizsgált számadását, melyre a közgyülés a felmentvényt megadta.

Az 1878. évi számadások felülvizsgálására kiküldettek Szathmáry Sándor, Tóth Károly, Borsos Ferencz, id. Benedek Sándor, Szombathy János. — Egyszersmind határozatba ment, hogy ezen bizottság az 1879. évi számadásokat is felülvizsgálván, az a számvevői észrevételekkel együtt terjesztessék az 1880 évi közgyülés elé.

Ezzel elnök a tiszti kar és választmány nevében lemond, mire korelnökké Nagy Ferencz (tanácsnok) s korjegyzővé ifj. Benedek Sándor felkéretnek.

Nagy Ferencz korelnök inditványára a volt tisztikarnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

Megejtetvén a szavazás, elnök lett Sik Lajos 79 szóval 105 szavazat közül, alelnök Borsos Ferencz 42 szóval id. Barcsay Miklós 28 szavazata ellen. Jegyzők lettek: Hajdu István s ifj. Benedek Sándor. Pénztárnokká Máté Miklós választatott 44 szóval Báthory István 28 szavazata ellen. Egyhangulag megválasztattak: gazdává az eddigi öreg gazda, a derék Bognár György bácsi, könyvtárnokká Herczeg János, s ügyvéddé Ujváry István. A választmányi tagokra a szavazatok beadatván, a szavazatszedő bizottságnak adattak át, hogy az eredményt konstantálja.

Az eredmény következő: Választmányi tagok lettek id. Barcsay Miklós, Bátory István, Bátory Imre, id. Beszler Lajos, id. Benedek Sándor, Czeglédy Gyula, Csáky Gergely, Csurka János, Dávid Mihály, Domokos Lajos, Halmi Mihály, Kéki Sándor, Kuczik Gábor, Mészáros László, L. Nagy Bálint, Nagy Ferencz (árv. széki ülnök), Péter Gábor, Serli Ede, Szabó Soma, Szatmáry Sándor (számvevő), Szél János, Tarcsay Lajos, Tóth Károly, Vértessy István (tanácsnok), Vértesi István (szántó), Szabó József, Vadon Sándor, ifj. Beszler Lajos. — Póttagok lettek: Boros Ferencz, Dobray István, Dóczy Géd on, Grünvald József, Kádár Bálint, Kövesdy János, Nagy Ferencz (ügyvéd), Nagy Bálint, Szathmáry Sándor, Vásári István.

Ohajtjuk, hogy az uj tiszti kar teljesen megfeleljen azon várakozásnak, melyet a kör iránta táplál, hogy legyen a kitüzött kulturalis czél sikeres munkálója. S ezt a derék elnök vezetésétől reméljük is, ki mint a körnek eddigi alelnöke teljes munkásságot s odaadást fejtett ki.

A husvét a külső gazd. intézetben.

Pallag puszta april 15.

Ha a városi ünnepnapon a templomba hálafohászra készül, mi kik a természet örök templomában, mezőn foglalkozunk, ha nem megyünk is egybegyülni a közös fohászra, a távol városból hangzó harangszó ünnepi hangjára szintén imára borulunk a szabad ég tágas boltozata alatt s az istent dicsérő madár világgal hálát adunk mi is a mindenek alkotójának.

Imája után a városi kipiheni a munkanapok fáradalmait, uj élénkséget szerezhet lehangolt idegzetének, rendesen kedélyes szórakozást keres; mi kik szabadban s teremben, testtel és lélekkel foglalkozunk, ilyenkor szintén szórakozást keresünk, mit intézetünk valóban atyai jellemü vezető tanára t. Rottler József urnál rendesen fel is találunk.

Összegyültünk az ünnepen is szerető családi körében, hol valóban kedélyes szórakozás várt reánk, mert nemcsak pótolva lett a városi élet nyujtotta társas élvezet, de emellett még szinházunk, sőt dalestélyünk is volt, természetesen ugy, mint ez egy családi körben lehet, mert a mükedvelők is csaknem kivétel nélkül a családhoz tartozók voltak. „Már alszik“ egy felvonásos vigjáték adatott elő s az a városi igényeket is méltó tapsra ragadta volna; különösen füszerezték a mulatságot kedves vendégünk t. Rottler Erzsike k. a. (Pestmegyéből) zenekisérettel dalolt magyar dalai.

Hanem hát mindez csak előttünk, a pallagi gazdasági intézet tanári kara előtt lesz felejthetetlen emlékü. T. szerkesztő urat s a nagy közönséget inkább csak annyi érdekli, hogy kedélyes szórakozásunk közben megemlékeztünk azokról is, kik a mult évben a husvétot hasonlóan tölthetve, ma talán az utolsó nyomorral küzdenek. Rottler Erzsike k. a. a szerencsétlen szegedi árvizkárosultak javára összesen 27 frtot gyüjtött, melyet bátor vagyok ide csatolva t. szerkesztő urhoz küldeni azon kéréssel, hogy nevezett összeget, mint a fentebbi estélyen összegyült adományt kegyeskedjék illető helyére juttatni.* B. P.

Kiállitási levél.

Székesfehérvár apr. 10.

A kiállitási épület immár elzáratott a kiváncsi sokaság elől s a jól megtermett postás egész birói szigorral jár el hivatalának teljesitésében. A kiállitók sürüen jelentkeznek a kiállitás mérnöki irodájában, mindenik látni akarja a maga helyét s van ilyenkor baja az elrendező mérnöknek, (mely tisztet az államépitészeti hivatal tisztviselői, vállalták el, hazafiui kötelesség érzetből) alig van vége hossza a capacitálásoknak.

A sok még a jóból is rosz, igy vagyunk a bejelentettt kiállitókkal is. Bár a rendelkezésre álló tér meglehetős használható területet nyujt, mindannak daczára a bizottság kénytelen ideiglenes épületeket emeltetni, hogy minden tárgy fedél alá jusson.

Ujabban nyert értesités szerint a kiállitás megnyitási ünnepélyén József főherczeg is részt veend, mely május hó 10-én d. e. 9½ órakor fog megtörténni.

Az állatkiállitás u. m. szarvasmarha, juh és sertés kiállitás junius 1-én kezdődik s tart junius hó 6-ig, a lókiállitás junius 8-tól junius 14-ig.

Azt hiszem, nem lesz érdeknélküli a kiállitási bizottság némely határozatát ide iktatni.

Minden kiállitó emlékokmányt kap, melyen a kiállitáson való részvétele elismertetik. — Ugyanily okmányt nyernek a külföldi kiállitók.

Érmet csakis belföldi kiállitó nyerhet és pedig arany, ezüst vagy bronzérmet.

Kitüntetett kiállitó segédmunkásai szinte nyerhetnek ezüst vagy bronzérmet.

A kiállitási tárgyak beküldésének april hó 10—25-ig bérmentve kell megtörténni. A birálat junius hó 3-án veszi kezdetét s tart a birálat befejezéséig.

Minden csoport külön biráló bizottságot nyer, melynek száma 1—8 tagig terjed. A biráló bizottság egy negyedét az országos iparegyesület, egy negyedét a budapesti iparkamara s felét a végrehajtó bizottság választja.

K. B.

*) Átadjuk a polgármesteri hivatalnak Szerk.

Külföld.

Keleti-Rumélia vegyes megszállása helyett a muszkák nagyon pártolják a török javaslatot, mely a nemzetközi bizottság működését kivánja egy évre meghosszabbittatni. Hogy ennek a nemzetközi bizottságnak senki sem engedelmeskedik, azt már láttuk s tagjai csak nemrég menekültek a bolgárok fenyegetései elől Konstantinápolyba. No hiszen a muszkáknak épen ilyen közigazgatás kell Keleti-Rumélián.

A bolgár fejedelem választása április 27-re tüzetett ki. Hogy ki lesz, még most sem mondhatni meg bizonyosan. — Ugy látszik, Battenberg herczegnek van mégis legtöbb kilátása.

A bolgár püspökök és nehány képviselő a nemzetgyülésben tiltakoztak a sajtó- és gyülekezési szabadság ellen, melyet a többség az alkotmányba iktatott.

Az egyiptomi alkirálynak tréfája, hogy európai miniszterei elkergette, torkára forrhat. Angol- és Franciaország tekintélyöket sértve érzik azáltal, hogy az alkirály oly kéveset törődött az általok mintegy hivatalos minőségben oldala mellé állitott Wilgon és Bligni éres miniszterekkel s a közvélemény heves rendszabályokat követel az egyiptomi alkirály ellen. Különösen lármáznak az egyiptomi állampapirosok tulajdonosai, kik attól félnek, hogy a pazar Izmail már most nem fogja fizetni az államadóságok kamatait. Az egyiptomi alkirály souverain főura a szultán teljes elégtételt igért az angol és franczia kormányoknak s ajálkozott, hogy az 1866. évi fermán megsemmisitésével elmozditja Izmail pasát és török hadihajón Halim pasát küldi Alexandriába utódul.

A merényletek hazájából Muszkaországból uj merényletről tudósitnak. Kievben a legélénkebb téren rálőttek gróf Csertkoff tbnokra, a kievi kormányzóra, midőn kocsijából egy könyvkereskedés előtt kiakart szállni. A golyó nem talált, a tbnok visszaült a kocsiba és gyorsan a merénylet elkövetője után hajtatott, ki egy három lovas bérkocsin menekült. Az üldözött egyén szakadatlanül lőtt a rendőrökre, a kik utána siettek. Meg is menekült volna, de egy paraszt, ki szemben jött vele, bunkóval fejbe vágta ugy hogy a tettes eszméletlenül leesett a kocsiról s a rendőrök kezébe került. Csertkoff tbnok már három fenyegető levelet és egy halálos itéletet kapott, emiatt egy hónappal előbb beadta lemondását, de a czár nem fogadta el azt.

Molnár György beszéde

a szabadelvüpárt társas lakomáján.

Apr. 14.

Az előttem szólott tisztelt barátom által mondottakra kötelezve érzem magamat, hogy válaszoljak. Igen, hogy évek óta a honvédelmi bizottság előadója vagyok s e tisztemből kifolyólag minden alkalommal oda töredtem, hogy a honvédelem olyan legyen, mely a nélkül, hogy nagyobb pénz áldozatot venne igénybe, — tökéletesen megfeleljen feladatának. Olyan javitások, melyek ezt czélozzák már történtek több izben; egyet az idén is sikerült keresztül vinni.

Mert tudnunk kell, hogy az a honvédség nem olyan semmi, mint a milyennek az ellenzék hirdeti. Igaz, hogy müszaki csapatai nincsenek, de azért nem a honvédséget osztják be a közös hadseregbeli müszaki csapatok közé, hanem épen megfordítva ezen müszaki csapatokkal egészitik ki a honvédséget s ezek aztán igy együttesen a honvédtábornok vagy ezredes parancsnoksága alatt állanak.

A honvédelmi törvény 1868-ban hozatott. Az a törvény már lejárt, azt már revidealni kellett volna. De a mult év nagyon nehéz év volt; sulya ráuehezedett egész Európára. Az a kérdés dőlt el, van é még Európa vagy nincs? Midőn a muszka hatalom a Törökország elleni actiót megkezdte, — Európa államai bizalmatlanságot mutattak egymás iránt s az activ cselekvés terére lépni nem mert egyiksem. — És ha ezen kérdés megoldása érdekelhette az európai államok valamelyikét, kétségen kivül legnagyobb mértékben érdekelte Ausztria-Magyarországot. Ily körülmények közt monarchiánknak olyan politikát kellett követni, hogy a fenyegető veszélytől minden oldalról védve legyen. Ez volt aztán oka, hogy a honvédelmi kérdés egy évre elnapoltatott. Most már előállott a szükségesség, hogy revideáltassék s az egész intézmény minél előbb gyökeres átalakuláson vitessék keresztül. Mert ezen törvény nemzetiségi tekintetben reánk magyarokra nézve nagyon fontos. Az a kérdés merül itt fel, hogy mikép lehetne a magyar nemzetnek önállóságát, függetlenségét kiegyeztetni a monarchia másik felének s a dynasztiának érdekeivel.

A Habsburg dynasztiának hazánkon kivül más birodalma is van s a két birodalomnak egymásról kölcsönösen gondoskodni kötelessége. Mig I-ső Ferencz József — ki 25 éves jubilaeumát, nem sokára ünnepelni fogja — amazoknak császára, nékünk koronás királyunk. Ez okból a monarchiáról akkép kell kölcsönösen gondoskodni, hogy az semmi ellenség által meg ne támadtassék, vagy ha megtámadtatik, az az ellenség dicsőségesen visszaverettessék. Olyan törvény kell, mely a mostaninál jobb legyen, de az ország helyzetét ne veszélyeztesse. Ez a legfontosabb kérdés. Ebben mulhatlanul történni kell valaminek.

Erről a kérdésről sok szó fog elmondatni a lapokban is. De tartok tőle, hogy az európai állapotok ismét olyanok lesznek, hogy uj törvényt létesiteni nem leend ideje a képviselőháznak.

Itt képviselőnk kiterjeszkedett a keleti kérdésre. Szólt a berlini békeszerződésről, mely bármint beszéljen is az ellenzék, nem marad papiroson, az valósággá válik, sőt részben már azzá is vált, mert a muszka csapatoknak egy jó része a keleti tartományokból már haza takarodott. Nyilt titok azonban, hogy a muszkák Ruméliában zavarokat akarnak előidézni s hogy ez megakadályoztassék, nekünk is résen kell lennünk.

Ha nem lett volna török és muszka háboru, a mult évben sem kellett volna nekünk Bosznia. De ha ott örökös lázadás van s azt Muszkaország szitja, azt a mi ellenünkre szitja. Muszkaországnak az a czélja, hogy a szláv államokat egyesitse s bennüket mintegy vas gyürüvel szoritson körül. A magyar államférfiunak ezen szláv gyürüt össze kellett törni. Hogy lehetett volna ezen muszka törekvést megakadályozni, ha mi tétlenül itthonn ültünk volna. Bizony ha itthonn csücsülünk, Fiumét, Dalmátiát szépen el fogjuk veszteni.

Ily körülmények között a mi birodalmunk kénytelen volt Boszniát elfoglalni, hogy fél lábával rá taposson Szerbiára, a másikkal Montenegróra, a kezét pedig rányomja Bulgáriára. Okos ember nem bocsátja magához közel az ellenséget.

Ha már most sikerül a berlini békét keresztül vinni, Ruméliában a kormányzót kinevezik s a muszka haza megy, talán létre jön az európai béke. De a muszka politika abban sántikál, hogy otthon levő nagy bajait elpalástolhassa. Ha tehát ismét aktióba lép, természetes dolog, hogy nekünk magunkat védelmezni kell.

Egyébiránt én óhajtom, hogy ama fontos kérdés a honvédelem kérdése ne napoltassék el, hanem oldassék meg mielőbb. Hogy e kérdés mikép fog megoldatni, arra nézve ma még csak saját óhajomat fejezhetném ki, de határozott nyilatkozatot nem tehetek, mint nem tehetne senki. Valóságos alku ez a birodalom két fele között, mely alkuban mindenik félnek kell némi engedményeket tenni. Alapos reményt táplálok azonban felőle, hogy a honvédelmi törvényen lényeges javitás fog történni. Gondoskodva lesz róla, hogy képzett emberek a honvédségben is nagyobb számmal legyenek s a szolgálati idő mindenesetre lejebb szállittassék. A mennyire befolyásom lehet ezen ügy elintézésében, én teljes erőmből igyekezni fogok, hogy minél több és minél jobb eredmények hozassanak létre.

Végül szóló türelemre és várakozásra int. Itéljünk majd az eredmények után. Az eredmények elmaradhatlanul be fognak következni. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Napi hirek.

— **A Molnár György képviselőnk** tiszteletére a szabadelvü párt által rendezett banquette tegnap este fényesen sikerült. A „Bika“ vendéglő két nagy terme egészen megtelt s a 8 óra előtt megjelent képviselő zajos éljenekkel fogadtatott. A pohárköszöntések sorát Kovács Sándor v. tiszti ügyész Tisza Kálmán éltetésével kezdte meg. Utána Géresi Kálmán következett, ki Molnár Györgyöt élteté. Molnár György e felköszöntésre reflectálva, melegen emlékezett meg Debreczen város volt képviselőinek Tisza Kálmánnak és Kiss Lajosnak hazafiui érdemeiről s ivott Debreczen város intelligens polgárságának egészségeért. Dr. Szántay József ugy tünteté föl Tisza Kálmánt mint a jelenkor Aristidesét s tövises pályáján győzedelmet kiván neki. Balogh Imre törvényszéki biró Molnár Györgyöt mint a honvédelmi bizottság érdemdus előadóját élteté s beszédében érintette magát a honvédelmi törvényt is, melyet mint tudjuk a 10 év leteltével már a mult esztendőben kellett volna revidealni, mi azonban eddig sem történt meg. Molnár György erre válaszolt zajos éljenzés közt. Beszédét lapunk mai számában külön közöljük, a mennyire gyorsirói följegyzés nélkül körülbelül emlékezetünkben maradt. — Azután tovább folyt a kedélyes mulatság s poharat emelt még: Zelizy Dániel, Rácz György, Dr. Szántay Molnár Györgyért, Elek Lajos az egyetértésért, — ismét „Dr. Zelizy Klein huszáregyedesért, Molnár György és Lengyel Imre a szabadelvü kör eszméjének megvalósitásáért stb.

— **A husvéti ünnepekre** nagyon kellemetlen esős idő járt. Mindezek daczára a helybeli templomok mind megteltek a feltámadás örvendetes napjára összeseregiett közönséggel. Szombaton este a r. kath. templom zsufolásig tele lett s a feltámadás a szokásos szertartások közt nagy fénynyel ünnepeltetett meg. A helyőrségi tisztek diszruhában jelentek meg, de a szakadó eső miatt a szertartás alatt a templomban kellett maradni. Vasárnap a nagytemplomban Révész Imre tartott hittől átmelegedett, ékes szónoklatot. A r. cath. templomban első nap d. e. kettős mise volt, a 9 órai ének- és zenekarral, 11 órakor pedig gyönyörü férfi-duo, egyik nap Fekete és Traversz, másik napon Rusztés Traversz által énekelve. Őszintén sajnáljuk, hogy közszeretetben álló prépostunk az ünnepen nem szolgálhatott, miután betegsége gyógykezelése végett a fővárosba kellett távoznia.

— **A 16-án tartandó** városi közgyülésre s a 17-én tartandó megyei közgyülésre ujból felhivjuk az érdekelt bizottsági tagok figyelmét.

— **Gr. Zichy Géza** megigérte debreczeni barátjainak, hogy egy a szegedi vizkárosultak javára rendezendő hangversenyben közre fog működni. Debreczen város közönségének régi óhaja tehát teljesülni fog, hogy e világirü müvész magasztalt játékában gyönyörködhessék. Mint halljuk, ez alkalommal egy kitünő uj franczia vigjáték („Felhivás keringőre„

irta ifj. Dumas Sándor) is szinrekerülnek s ezenkivül a „Tévedt nő“ 3-ik felvonása adatik elő, Nyilvay Irma k. a. pedig magyar dalokat énekel. Az előadás felemelt helyárak mellett történik, mely azonban nem lesz valami nagymérvü. Mint tervelik, egy családi páholy 8 frt, alsó és közép páholy 6 frt, felső páholy 4 frt, támlásszék 1 frt 50 kr, 1-ső rendü zártszék 1 frt másod rendü zártszék 80 kr stb. A programm s az előadás napjához még a nemes gróf jóváhagyása szükséges.

— **Sajtóperek.** Komlósy Arthur helybeli lakosnak Vértesy Lajos szintén helybeli lakos ellen inditott sajtópere junius hó 11-kén d. e. 8 órakor, — a temesvári pénzügyigazgatóságnak Szentmiklósy László karánsebesi lakos elleni hason minőségü pere jun. 21 kén d. e. 8 órakor fog megtartatni városunkban. Mindkettőben az esküdtek 2-dik osztálya fog itélni, melynek tagjai a mai napon be is rendeltettek.

— **Nagyszerü alapitvány.** A P. N. szerint Reischel Károly nagyszombati polgár végrendeletileg s z á z e z e r f o r i n t o t meghaladó alapitványt tett le a dunáninneni kerületben hivatalképtelenné vált ev. lelkészek, tanitók, ezek özvegyei s a felállitandó theol. akadémia javára.

— **Weinstein Miksa** ur tegnapra kitüzött felolvasása a közönség részvétlensége miatt elmaradt, mit sajnálattal emlitünk fel. Legalább az izráelita polgártársak tanusithattak volna nagyobb érdeklődést, midőn a felolvasás jövedelmének fele iskolájok javára volt szentelve.

— **A Litzenmayer nővérek** szintársulatunk ujonnan szerződött tánczosnői tegnap mutatták be magukat szinpadunkon. A közönség annyival is inkább, mivel tánczosnőknek régóta hijával volt, nagyon rokonszenvesen fogadta őket, mit meg is érdemelnek, a mennyiben, habár müvészi magaslatra nem emelkednek is, mind a ketten igen ügyesen, könnyedséggel, kellemmel tánczolnak s a mellett csinos szinpadi alakok.

— **A helybeli sugók** a szintársulat működéséről évkönyvet szándékoznak kiadni, melyet megbizottaik által házról-házra fognak hordani. Reméljük, hogy a közönség nem vonja meg pártfogását Thelia e nélkülözhetlen factoraitól, kik mintegy a közönségtől láthatatlanul müködve, sohasem osztoznak az elismerésben, mely azokat illeti, kiknek játékában gyakran nekik is igen nagy érdemök van.

— **Két szép kiállitási tárgy** szemlélhető Rott Lipót piacz-utczai üzletének kirakatában. Az egyik egy izlésesen kiállitott barna szür Jancsó Lajos készitménye; a másik Telki Bálint helybeli szücs mester báránybőr vadászkabátja.

— **A fővárosi megyeházban** közelebb furfangos szökési kisérlet hajtatott végre Négy jómadár próbálta meg a szabadulást s ezek voltak: Gyalog Lajos, ki 9 évre volt elitélve, Diamant, kinek még 5 hónapja, Sádl József, kinek még két éve volt hátra s végül Vanku György. E négy fegyencz együtt volt bezárva a megyeház földszinti helyiségében, az 5-ik számu cellában. Régen tervezték a megszökést s azt oly pontossággal hajtották végre, melyben azonnal a Gyalog L. furfangjára lehet ismerni. Kiszedték ugyanis a polczokból a szegeket s ezek segélyével áttörték a plafont, mely az ép felettök levő levéltár padozatát képezte. A padló deszkáját szalmával égették át oly óvatosan, hogy az őr mitsem vett észre. A támadt résen aztán, miután a raböltönyöket levetették s előzőleg magokat kikoplaltatták volna, nagy nehezen átmásztak. Gyalog azon ban a mintegy 2 arasznyi nyiláson nem fért ki; a másik három a levéltárba jutott. Itt lefeszitették az ajtót s kiértek a folyosóra s innen a kapuhoz. Az ott álló őr Vankut megragadta s az őrség után kiáltott. Sádl a nyitott kapon kiugrott és elszaladt. Diamant jónak látta visszamenni. Behatolt az első emeleten levő árvaszéki tanácsterembe, ott leszakitotta a hosszu asztal zöld posztóját, kötél gyanánt az ablakfához kötve, azon leereszkedett. Az esés után elájult, de csakhamar magához tért s elmenekült. A megszököttek közül Diamantot nem sikerült még felfedezni, Sádl Józsefet az összekötő vasuti hidnál elfogták. Liszkay fogházfelügyelő megtudta, hogy a szökevénynek Budán biztos buvhelye van, ráleseteтt a gőzhajó állomásoknál és hidfőnél álló örökkel s a szökevény csakugyan kézre került. Teste egészen össze volt karczolva és fölhasogatva, mely sérüléseket részint a szük lyukon történt átbuvás közben, részint pedig a teritő szakadás által történt lezuhanása következtében kapta. Egyelőre nehéz békóba verték és az ugynevezett „szeparat“-ba dugták. Hasonló sorsban részesült Gyalog és Vánku György.

Debreczeni szinház.

(—y) Apr. 14-én „Az Isten keze vagy a szegedi árviz,“ látványos szinmü. Szerzőjéül a szinlapon Palotay Andor név áll, de mi talán nem tévedünk, ha ugyanazon kézre ismerünk benne, mely a „Magyar fiukat Boszniában“ és „Csecse Pannát“ irta. Ez is bir az efféle s különösen az emlitett alkalmi darabok majd minden sajátságaival, ámbár — előnyére mondhatjuk — nem minden gyengeségeivel. Legalább párbeszédei nem oly untatók, s a látványosságok kedvelői gyönyörködhetnek benne. Azonban belbecset ettől se várjunk.

A szereplők közül különösen jó szegedi alakok voltak Szathmáry Árpád és Lovászy. Nyilvay Irma tüzről pattant szögedi leány, Törökné kiállhatatlan mamájának (Lauerné) szeretetreméltó leánya volt. Szabó Bandi a karzatnak játszott; Traversz annyira járt a szegedi dialektustól, mint Makó Jeruzsálemtől; Foltényi (Kozák ügyvéd) a „Kárpáthy Zoltán“-ból ügyetlenül vett alakot elég ügyesen személyesitette. Közönség meglehetős számmal.

Merénylet a muszka czár ellen.

Pétervár apr. 14. Ma reggel a czárra több revolver lövés süttetett, midőn sétálni ment. A czár nincs találva. Azt mondják, hogy a tettes elfogatott.

Holnap Szerdán bérletfolyamban itt először:

A HAZAÁRULÓ.

Eredeti dráma 4 felv. Vértesi Arnoldtól.

Felelős szerkesztő: **Kutasi Imre.**
Főszerkesztő: **Vértesi Arnold.**

1528/1879.

Árverési hirdetés.

Debreczen város szováthi majorsági földjei a törvény értelmében gyakorlandó vadászati jog e folyó évi april hó 22-ik napján d. e. 9 órakor a városház nagy tanácstermében tartandó közönséges árverés utján haszonbérbe adatik s a feltételek a számvevői hivatalnál megtekinthetők levén, a bérleni kivánók az árverésre ezennel meghivatnak.

Kelt sz. kir. Debreczen város tanácsának 1879. apr. 7-én tartott üléséből.

kiadta:
Bészler Lajos,
jegyző.

(108 1—3)

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
DEBRECZEN.

A tavaszi idényre raktárunkat a legfigyelmesebben a legujabb tavaszi czikkekkel dusan berendeztük, és ezekből különösen ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe a következőket.

Bel- és külföldi
tavaszi és nyári **ruhaszöveteket,** métere 30 krajczártól kezdve a legfinomabbig.

Vászon- és pamut
kül- és belföldi legjobb mosó zefireket, bővitve budapesti fióküzleteink több mint 200 mintáival, melyek után megrendelések 2 nap alatt — postadij felszámitása nélkül — eszközöltetnek.

Továbbá különlegességek
franczia mosó szövetekből női ruhákra; egyszinü mosható satinok, oxfordok, mouslinok és batist szövetek nagy választékban.

Legjobb mosó franczia kartonok
angol vászon 50 mintában, sima vászon minden szinben.
A finom mosó szövetekhez való legujabb csipke diszek.

Csipke és Mouslin függönyök
ugy méter számra, mint ablakokra beosztva, minden finomságban és nagyszerü minta választékban.

Használt függönyök tisztittatását
elvállaljuk rendesen 8 nap, ünnepek előtt 14 napi szállitási határidőre.

Nemkülönben felhivjuk a n. é. közönség becses figyelmét **legnagyobb szőnyegraktárunkra**, és pedig tutő-pamlag, ágyelé való és falszőnyegekre, ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy a legnagyobb választékban tartunk mindennemü **butor szöveteket,** ágy és asztalteritő készleteket, továbbá kocsi behuzat és felszereléshez szükséges gyapju- és czérna damast szövetek és mindennemü kocsisinórok s kocsiszegőket.

Teljes választékban szolgálhatunk mindenféle viasz vásznakat viasz padló parketet, asztalravaló szinezett viaszos velezeket, gumi vásznat, lepedőt stb.

A nagyérdemü közönség minél nagyobbmérvü szives pártfogását kérve vagyunk teljes tisztelettel

b) (104 2—8)

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA.
Bazár-épület.

EREDETI

HOWE, SINGER,
WEELER-WILSON, GROWER és BAKER

VARRÓGÉPEK,
mindennemü
varrógép-alkatrészek és kellékek,
mesés olcsó árban kaphatók

Fried Jakab Széchényi-utcza 1818. sz. a. raktárában,
hol is mindenféle **varrógép-kijavitások** egy, csakis e czélra müködő varrógép mechanikus által a legpontosabban eszközöltetnek.

3—3 (92)

Egy darab varrótü 4 krajczár.

621/1879.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyv hatóság részéről közhirré tétetik, hogy **Wein Dániel** végrehajtatónak **Bernáth Lajos** végrehajtási szenvedő elleni végrehajtási ügyében lefoglalt a m. pályi-i 209. sz. telekkönyvbe jegyzett szántó, kaszálló, nádas és erdőből álló birtoknak 295 holdnyi, összesen 17058 frtra becsült felerésze, továbbá 58 frtra becsült termény s butorból álló ingóság, utóbbi készpénz fizetés mellet az 1879. évi április hó 21-ik napján d. e. 10 órakor mint első, és 1879-ik évi május hó 21-ik napján d. e. 10 órakor mint második határidőben, M.-Pályi községházánál, az ingóságok pedig április 21. d. e 9 órakor alperes lakásán megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladatni fognak, u. m:

1-ször. Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár, melyen alul az első árveréskor az árverésre kitüzött birtok nem fog eladatni.

2-szor. Árverezni kivánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 1705 forintot készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni. Az osztr. magyar bank azonban bánatpénz nélkül is árverelhet

3-szor. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, és pedig: az első részt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 2 hónap alatt, a második részt ugyanazon naptól számitandó 4 hónap alatt, — a harmadik részt ugyanazon naptól számitandó 6 hónap alatt, 6% kamatokkal együtt ezen kir. tvszéknél lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

4-szer. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tüzkár ellen biztositani.

5-ször. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől öt illetik.

6-szor. A tulajdonjog bekeblezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére, a prts. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségén bánatpénzének elvesztése mellett, ujabb árverés alá bocsáttatni és csupán egy határidőnek kitüzése mellett az előbbi becsáron alul is eladatni fog.

Felhivatnak azok, kik az árverésre kitüzött javak iránt tulajdoni, vagy mas igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesithetni vélnek, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számitandó 15 nap alatt, habár külön értesitést nem vettek is, ezen kir. törvényszékhez nyujtsák be: különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasittatni.

Végül felszólittatnak azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen tszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett helyben megbizottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben **Komlóssy Arthur** ügyvéd, — mint hivatalból kinevezett ügygondnok ltal fognak képviseltetni.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyv hatóságnál 1879. febr. hó 14-ik napján.

Becske Lajos, h. elnök. **Ferenczi Lajos,** jegyző.

(49)3—3

Hirdetés.

Vagyonbukott Nagy Károly csődtömegéhez tartozó összes bolti áruk csőd alatti kiárulása a tekintetes kir. törvényszék által elrendeltetvén: a csődtömeghez leltározott füszer anyag és festéknemüek igen jutányos árban a f. évi ápr. hó 17-ik napjától kezdve a csődválasztmány további intézkedéseig kiárusittatni fognak, mihez a venni szándékozókat meghivom.

Debreczen, 1879. apr. 12.

Márk Endre,
id. csődtömeggondnok.

(109 2—3)

SZEDLÁK JÓZSEF

FÉRFI-RUHA RAKTÁRA

DEBRECZENBEN

főpiacz 2143 sz. a.

Azon körülmény által indittatva, hogy a tisztelt közönség nagy része ruházati szükségleteit lehetőleg olcsón óhajtja a reá nézve jutányosabbnak látszó kész-ruha raktárakból beszerezni, nem tekintve, ha valjon mint nem szakértő — kivált az alkudozás alkalmából — nem tulságos árakat fizet-e, s ha valjon a szabás csinossága vagy munka minősége képes-e kielégiteni izlését és igényeit, vagy nem? elhatároztam, hogy itteni férfi-szabó üzletemben,

saját szabásom és gyártásommal kiállitott

KESZ FÉRFI-RUHA RAKTÁRT

is rendezek be; a hol is a folyó 1879. évi márczius 1-sőtől kezdve a **legujabb divat- és minden igénynek megfelelőleg**

egy öltözék 10 forinttól 30 forintig
készpénz fizetés mellett kapható.

Fő gondom lesz arra, hogy az ilymódon felszerelt raktáramban **csinos szabás és legjobb munkával** kiállitott öltözékkel a jó izlésnek és jutányosságnak is megfelelőleg szolgáljak. Ez okból nem kimélek fáradságot arra nézve, hogy a tisztelt közönség eddig is hálásan tapasztalt pártolását jövőre nézve, az eddiginél s szélesebb körben kiérdemeljem, és hogy a tőlem vásárolt kész-ruhai a kiállitást illetőleg **éppen olyan legyen, mintha megrendelésre készült** volna **s a határozott árakat**, — mely a különben is mindkét félre nézve kellemetlen alkut fogja helyettesiteni — ugy számitandom, hogy a t. közönség nem szakértő részének is bizalmát megnyerjem.

Tisztelettel lévén a t. közönségnek
alázatos szolgája
Szedlák József.

(61) 6—?

Sós-borszesz
Bárvárt Károlytól
valódi minőségben, eredeti árakon kapható Debreczenben
CSANAK JÓZSEF kereskedésében
mint egyedüli főraktárambau:

Ezen hatóságilag engedélyezett kitünő háziszer, mely **a szegedi országos kiállitáson jeles** és **versenyképes** volta miatt **érdem éremmel** lett kitüntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: **rheuma**, **csuz**, **szaggatás**, **fagyás**, **fej**, **fog**-, és **fülfájdalmak** s **szemgyuladásnál**, ezenkivül **fogtisztitó szerül** is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegiti, a foghust erősbiti s a szájból minden kellemetlen szagot eltávolit.

Utánzások meggátlása végett alább látható czimlapomat mely minden egyes üvegre ragasztva van, a **budapesti keresk. kamaránál** 100/1875 szám alatt mint **védjegyet** bekebeleztettem.

tisztelettel
BÁRVÁRT KÁROLY.
Budapest IV. ker. Nagymező-utcza.

E védjegyet különös figyelembe-vételre ajánlom

(19) 9—?

Ifjuság!

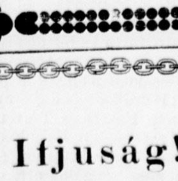

Szépség!

Ajánlásraméltó
HÖLGYEKNEK
a hivatalosan megvizsgált egyedüli ártalmatlan, kitünő szépségfentartó szer:
RAVISANTE
Dr. Lejosse-tól Párisban.

A legjelesebb és legmegbizhatóbb szépitőszer **Pörsenések, pattanások, bőr-atkák, napégés, szeplő, rezesség** és mindennemü **bőrkiütések** ellen.

A „Ravisante“ a bőrnek gyöngéd fiatal frisseséget kölcsönöz, az arczat, nyakat és kezeket vakitó fehérségüvé teszi, ifjitó és frissitő hatással bir, a zord levegő behatásai ellen védelmez, a bőr gyöngédségét legkésőbb öregségig megtartja, s a bőrön a legjobb szem előtt is észrevehetetlen. Sok év óta joggal a legkedveltebb bőrtisztitó és szépitő-szere a hölgyvilágnak.

Egy nagy eredeti üveg ára 2 frt. 50 kr. (Elég 6 hóra)
Egy kis eredeti üveg 1 frt. 50 kr. (Elég 3 hóra)

Felülmulhatatlannak bizonyult valamennyi eddig készitett szappan között egyedül és kizárólag a kitünő, általánosan ismert
SAVON RAVISSANTE
dr. Lejosse-tól Párisban.

A legkedveltebb pipere-szappan a bőr szépitése s javitására, éltető és fenntartó hatása által a bőr hajlékonysága és puhaságára különösen kitünik.

A ki egyszer megkisérté, sohasem fog más szappant használni.

Egy dobozzal (3 drb.) 1 frt 50 kr.

Valódi minőségben kapható **BUDAPESTEN TÖRÖK JÓZSEF** gyógysz. kir.-ut. 7.
Debreczenben: Göltl Nándor: és Dr. Rothschnek V. E. urak gyógyszertárában.
Kolozsvártt: Valetini Adolf ur gyógytárában.
Brassóban: Gróss János gyógytárában.
Központi szétküldési raktár: **Schwarz Henrik** Budapest Museum-körut 41.

Sima szőllő-vesszők
Passatutti, Vegyesen asztali, Rózsabakar, Alföldi és nemesebb borfajok kaphatók és megrendelhetők alólirtnál. A mennyiben az idén oly egészségesek a szőllő vesszők, hogy tiz évben fordul ilyen elő, a vevőknek becses figyelmébe ajánlom
Ormós Gábor
szőllő birtokos.

Hirdetés.

Alulirott van szerencsém jelenteni hogy a helyben levő rabokkal való munkáltatási jogot kibéreltem az államtól. Ennélfogva kertekben, szérükön, magtárban, gyárban, mezőn, közeli földeken, szőllőskertben- udvarokon és udvarkertekben, épitkezésnél előforduló munkálatok és tavágás teljesitését felvállalom a legjutányosabb áron. — Dolog idő d. e. 6-tól 12-ig d. u. 1-től 7 óráig. Értekezhetni **Silbermann Joakhimnál,** főpiacz 1581. sz. a.

10—5

Debreczen, nyomatott a kiadó-tulajdonos Kutasi Imre könyvnyomdájában, 1879.